

Předmluva	5
Úvod	9
A. Není přežít bez světového étosu	
<i>Proč potřebujeme globální étos.....</i>	13
I. <i>Od moderny k postmoderně</i>	13
1. Počátek střídání paradigmatu.....	13
a. Obrat: 1918	14
b. Katastrofální a chybné vývojové linie	15
2. Hesla bez budoucnosti	17
a. Státní socialismus	17
b. Neokapitalismus	18
c. "Japanismus"	20
3. Konec velkých moderních ideologií.....	22
a. Kritika západních vymožeností.....	22
b. Deziluze z moderní ideologie pokroku	22
c. Mimo komunismus a kapitalismus	24
4. Mezní zkušenosti a inovativní průlomy	25
a. Nutnost předcházet krizím.....	25
b. Mezní zkušenosť uskutečnitelného	25
c. Postindustriální společnost	26
d. Postmoderní průlom	28
5. Nadcházející světová konstelace postmoderny.....	29
a. Dimenze celkové postmoderní konstelace.....	29
b. Ne rozklad hodnot, ale změna hodnot	30
c. Celistvý pohled	30
d. Ne protimoderna, ne ultramoderna,	
ale "povýšený" moderny jejím "překonáním"	31
II. <i>K čemu je etika?.....</i>	33
1. Mimo dobro a zlo	34
a. Proč nečinit zlo?	34
b. Proč činit dobro?	34
2. Není demokracie bez základního konsensu.....	35
a. Dilema demokracie	35
b. Minimum společných hodnot, norem a postojů	36
c. Svobodně zvolené svazky.....	36
3. Heslo budoucnosti: Planetární odpovědnost	37

a. Místo etiky úspěchu etika odpovědnosti	37
b. Odpovědnost za náš svět, za životní prostředí a za budoucí svět	38
c. Cíl a kritérium: Člověk	39
d. Etika jako veřejná záležitost	40
e. Není světový řád bez světového étosu	41
<i>III. Koalice věřících a nevěřících.....</i>	42
1. Proč není morálky bez náboženství?	43
a. Náboženství jsou ambivaletní jevy	43
b. Nemohou lidé žít morálně i bez náboženství?	43
c. Svoboda rozhodnutí pro nebo proti náboženství	44
2. Společná odpovědnost při vzájemném respektu	45
a. Nutnost koalice.....	45
b. Uskutečnitelnost koalice	45
<i>IV. Etika mezi autonomií a náboženstvím</i>	46
1. Těžkosti rozumu s etikou.....	47
a. Dialektika osvícenství	47
b. Odkud čerpat závaznost?	48
2. Rozpornost náboženství.....	49
a. Postmetafyzický věk?	49
b. Konec náboženství?	50
c. Náboženství - jen projekce?	52
3. Těžkosti náboženství s etikou.....	53
a. Hotová morální řešení z nebe?	53
b. Diferencovaná řešení na Zemi	53
c. Vědecké metody.....	54
d. Pravidla přednosti a jistoty.....	55
4. Náboženství - možný základ étosu.....	56
a. Může to, co je lidsky podmíněné, být nepodmíněně závazné?	56
b. Jen to, co je nepodmíněné, může bezpodmínečně zavazovat	57
c. Základní funkce náboženství	58
<i>V. Světová náboženství a světový étos.....</i>	59
1. Etické perspektivy světových náboženství.....	60
a. Blaho člověka.....	60
b. Maximy elementární lidskosti.....	60

c. Rozumná cesta středu	61
d. Zlaté pravidlo	62
e. Mravní motivace.....	63
f. Smyslový horizont a určení cíle	63
2. Zvláštní angažovanost světových náboženství	64
a. Kritéria hodnocení a rozlišování	64
b. Globální neřesti a ctnosti?	65
c. První společné prohlášení	66
<i>VI. Křesťanské konkretizace</i>	67
1. Exemplární křesťanský příspěvek	67
a. Církevní sebekritika	67
b. Nový základní konsens ohledně integrujících humánních názorů	68
2. Postmoderní požadavky	69
a. Nejen svoboda, ale současně spravedlnost.....	69
b. Nejen rovnost, ale současně pluralita	70
c. Nejen bratrství, ale také sesterství	70
d. Nejen koexistence, ale mír	70
e. Nejen produktivita, ale solidarita s přírodou.....	71
f. Nejen tolerance, ale ekumenismus	71
<i>B. Není světového míru bez míru náboženského</i>	
<i>Ekumenická cesta mezi fanatismem pro pravdu a opomíjením pravdy</i>	72
<i>I. Dvojí tvář náboženských vyznání.....</i>	72
1. Náboženství, která vedou k válce	72
a. Případ Libanon	72
b. Negativní následky	73
2. Náboženství vede k míru.....	74
a. Opačné příklady Německa, Francie a Polska	74
b. Světový mír nebude bez míru náboženského.....	75
<i>II. Otázka pravdy</i>	76
1. Úkol	76
a. Nesoučasnost vědomí	76
b. Mezi fanatismem pro pravdu a opomíjením pravdy	77
2. Tři strategie - žádné řešení	77
a. Strategie opevňování.....	77

b.	Strategie zlehčování	78
c.	Strategie objímání	79
3.	Předpoklad ekumenické strategie: Sebekritika	80
a.	Ne všechno je stejně dobré a pravdivé	80
b.	Kritické zrcadlo světových náboženství	81
c.	Ve jménu náboženství všechno dovoleno?	82
<i>III. Hledání ekumenických kritérií pravdy</i>		82
1.	Míra, odvozená z původu	83
a.	Směrodatné spisy nebo postavy	83
b.	Nutnost a omezenost vlastních specifických kritérií pravdy	83
2.	Čtvrtá, ekumenická strategie	84
a.	Obecně etická kritéria	84
b.	Pozdní prosazení lidských práv v křesťanství	85
c.	Náboženský základ humánních hodnot	86
d.	Pokrok ve směru k humanitě	86
<i>IV. "Humanum" jako základní etické kritérium</i>		87
1.	Důstojnost člověka jako základ	88
a.	První náboženské kolokvium při UNESCO	88
b.	To, co je vpravdě lidské jako všeobecné kritérium	88
2.	Ke vztahu náboženství a lidskosti	89
a.	Náboženství mezi lidskostí a nelidskostí	89
b.	Náboženství - lidskost: Vzájemný dialektický vztah	89
c.	Možný konsens	90
<i>V. Schopnost dialogu a zásadovost - to nejsou protiklady</i>		91
1.	Co znamená "zásadovost"	92
a.	Zanedbávaná ctnost	92
b.	Stálost a schopnost klást odpor	92
2.	Cesta k dialogu	93
a.	Zamezuje stanovisko víry dialog?	93
b.	Kritické ekumenické stanovisko	94
c.	Pravda ve svobodě	94
3.	Mezináboženská kritériologie	95
a.	Tři různorodá kritéria	95

b.	Ke specificky křesťanskému kritériu	95
c.	Perspektiva zvnějšku a zevnitř	96
4.	Kam vede ochota k dialogu bez zásadovosti	97
a	Důsledky nezakotveného dialogu.....	97
b.	A v praxi?	98
5.	Kam vede dialog na základě zásadovosti?	99
a.	Důsledky dialogu zakotveného ve víře	99
b.	A v praxi?	99
6.	Schopnost dialogu je schopnost k míru.....	100
a.	Na cestě	101
b.	Epochální odvaha.....	101

C.Není náboženského míru bez náboženského dialogu

<i>Prolegomena k analýze náboženské situace doby</i>	102
<i>I. Náboženský dialog se neobejde bez základního výzkumu</i>	102
1. Křesťanský teolog o jiných náboženstvích?	102
a. Věcnost a sympatie	102
b. Ekumenický výzkumný projekt náboženské situace doby.....	103
2. Nevyhýbejme se riziku syntézy	104
a. Pokusme se vidět celek.....	104
b. Dějinné pokusy	105

II. Jak již nelze o dějinách psát.....

1. K filozofii dějin G. F. W. Hegela	105
a. Filozofie světových dějin a náboženství.....	105
b. Logicky nutný vývoj?	107
2. Ke kulturní morfologii Oswalda Spenglera	107
a. Nástin morfologie světových dějin	107
b. Tedy zánik západního světa?	108
3. K teorii kulturních okruhů Arnolda Toynbee	109
a. Cyklická spirituální evoluce	109
b. Směřujeme k jednotnému náboženství?.....	111

III. Aplikace teorie paradigm na náboženské systémy

1. Co chce teorie paradigm?	112
a. Multidisciplinární studium náboženství.....	112
b. Historicko systematická metoda	114

c. Trojí cíl	115
2. Totéž náboženství v různých paradigmatech.....	117
a. Epochální zlomy.....	117
b. Přetrvávání konkurenčních paradigmat	118
3. Tři velké náboženské systémy dnes	118
a. Soustředěnost na dnešní světová náboženství	118
b. Prorocká, mystická, mudrcká náboženství	119
c. Podobné základní otázky a podobné cesty spásy	120
<i>IV. Ekumenická teologie pro mír</i>	120
1. Dorozumění a spolupráce	121
a...Nejde o jednotné náboženství.....	121
b. Kreativně konkrétní mírová teologie	121
c. Ekumenický horizont	122
2. Výhled	123
a. Program	123
b. Diferencovaný globální přehled	124
<i>V. Imperativy mezináboženského dialogu v postmoderně</i>	125
1. Mezináboženský dialog se všemi skupinami.....	125
a. Politikové, obchodníci, vědci.....	126
b. Církve, teologie, výuka náboženství	126
c. Různá náboženství	127
2. Mezináboženský dialog na všech úrovních	127
a. Neoficiální a oficiální dialog	127
b. Vědecký a duchovní dialog	128
c. Každodenní dialog	128
<i>Poznámky</i>	129